

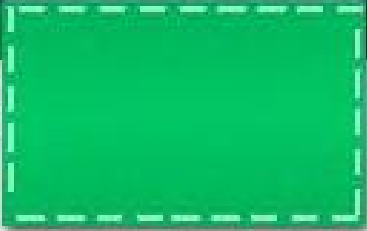
Сьогодні
24.12.2024

Урок

Звертання, вставні слова, однорідні члени
речення

Мета: повторити звертання, вставні слова, однорідні члени речення, вчити розрізняти їх.

Удосконалювати вміння розставляти розділові знаки при звертаннях, вставних словах.

Вчити розв'язувати тестові завдання. Розвивати зв'язне мовлення та творчі здібності. Формувати компетентність спілкуватися рідною мовою, соціальну, громадянську компетентності.

Виховувати повагу до рідної мови, до традицій своєї країни.

Всіх до класу він скликає
Голосистий наш дзвінок,
І ми радо поспішаєм
На цікавий наш...
урок.

Перевірка домашнього завдання

Перепишіть речення. Підкресліть члени речення. Доберіть і запишіть синоніми до виділеного слова

1. Чорногуз поклонився лугам і садам. 2. Великі хмари холодом нагусли. 3. Ростуть опеньки у тумані серед соснок та беріз. 4. Біля яру, біля стежки одягла верба сережки. 5. Вночі за вовчими ярами зайці давали телеграми (Л. Костенко).

Чорногуз – лелека, бузько, бусел, гайстер.

❖ ❖ Сьогодні на уроці ви
удосконалисте ваші знання про
**звертання, вставні слова та
однорідні члени речення.**

Запишіть сьогоднішню дату

Класна робота

Що називають граматичною
основою?

Які члени речення входять до
граматичної основи?

Назвіть другорядні члени
речення?

Спостереження. Прочитайте речення. За допомогою яких слів передано протилежне ставлення до природного явища? Чому ці слова виділено комами?

Зараз, на щастя,
підє дощ.

Зараз, на жаль,
підє дощ.

Вставні слова виражають ставлення мовця до сказаного, а саме:

- (не)впевненість: **може, мабуть, очевидно, здається, звісно, без сумніву;**
- емоційну оцінку: **на жаль, як на зло, на лихо, на щастя, на радість;**
- джерело інформації: **кажуть, по-моєму, вважаю, бачу, на думку...;**

- привернення уваги: **до речі, уявіть собі, не повірите, знаєш;**
- зв'язок між думками: **по-перше, по-друге, наприклад, отже.**

На письмі вставні слова відокремлюємо комами: Чужа душа — то, **кажуть**, темний ліс (Л. Костенко).

Перепишіть речення та розставте в них розділові знаки

1. Кажуть мудрість приходить з роками (Олександр Олесь). 2. Може серце моє розтривожили чари весняні (Д. Луценко). 3. До речі у моїй родині завжди шанували народні традиції (І. Кононенко). 4. Отже у нашій школі карантин скасують із понеділка (З розмови). 5. Вода на лихо повиходила з берегів і затопила обійстя (І. Паливода).

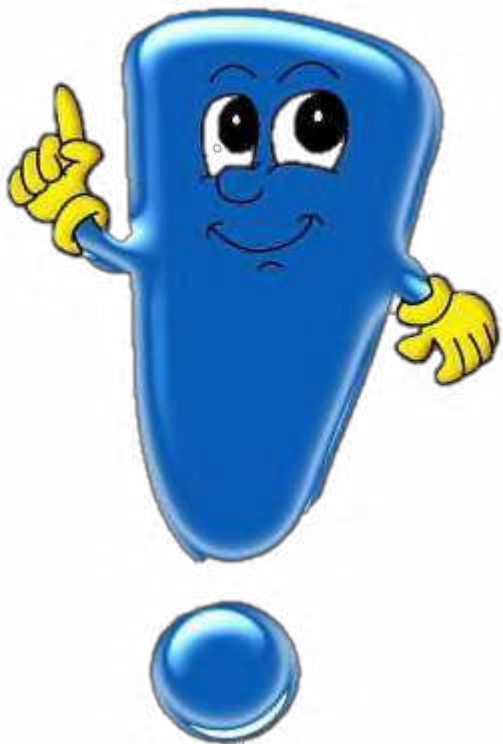
Обійстя (діал.) — садиба, двір.

1. Кажуть, мудрість приходить з роками (Олександр Олесь). 2. Може, серце моє розтривожили чари весняні (Д. Луценко). 3. До речі, у моїй родині завжди шанували народні традиції (І. Кононенко). 4. Отже, у нашій школі карантин скасують із понеділка (з розмови). 5. Вода, на лихо, повиходила з берегів і затопила обійстя (І. Паливода).

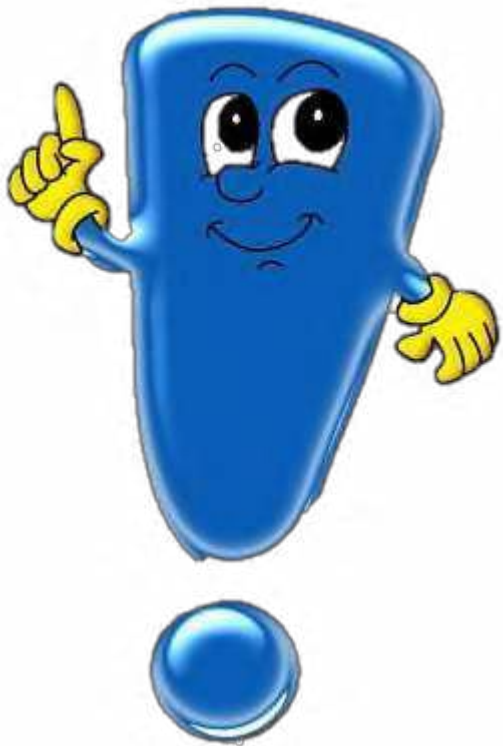
Обійстя (діал.) — садиба, двір.

Звертання — слово або сполучення слів, що називає особу чи предмет, до яких спрямоване мовлення: Іди, іди, **дощику**, зварю тобі борщику І (Нар. тв.). Для звертання використовуємо форму **кличного відмінка**. На письмі звертання відокремлюємо **комами**. За допомогою знака оклику передаємо окличну інтонацію: Юрчику! Ти де?!

Запам'ятай

Однорідні члени речення відповідають на те саме питання, поставлене від одного слова: Питай (кого?) не старого, а бувалого (Нар. тв.). Згадайте правила вживання розділових знаків за такими схемами (О — однорідний член речення; УС — узагальнювальне слово):

- 1) О, О, О;
- 2) і О, і О, і О;
- 3) О, але О;
- 4) О і О, О і О;
- 5) УС: О, О, О;
- 6) О, О, О — УС.

Зауважте! Вставні слова та звертання не бувають членами речення. Прочитайте та переписіть речення, розставте розділові знаки. Підкресліть однорідні члени речення відповідно до їхньої синтаксичної ролі.

1. З лісу з поля з сивого болота тихо підкрадається зима.
2. Краснобоке літечко зів'яло яблуком скотилось за поріг (В. Геращенко).
3. Зоре моя вечірняя зійди над горою (Т. Шевченко).
4. А осінь надихає підносить дух у самі небеса (Н. Красоткіна).
5. Спасибі предки за духовний спадок (Л. Костенко).

1. З лісу, з поля, з сивого болота тихо підкрадається зима. 2. Краснобоке літечко зів'яло, яблуком скотилось за поріг (В. Геращенко). 3. Зоре моя вечірняя, зійди над горою (Т. Шевченко). 4. А осінь надиhaє, підносить дух у самі небеса (Н. Красоткіна). 5. Спасибі, предки, за духовний спадок (Л. Костенко).

**Напишіть для однокласника /
однокласниці привітання з днем
народження.
Використайте в ньому звертання, вставне
слово й однорідні члени речення.**

Культура слова. Запам'ятайте, як правильно наголошувати слова

Бе́шкет

Боро́давка

Бурштино́вий

Закріплення вивченого. Установіть відповідність між пунктограмою та прикладом її використання

Пунктограма (кома)	Приклад
1. відокремлення звертання	А) Уві сні сміються вишні, сиплють квітом.
2. відокремлення вставного слова	Б) Ось схопилась хуртовина, закурилася долина.
3. між однорідними членами речення	В) Зійди, ясен місяцю, на синєє небо.
	Г) Здавалосьь, заgrimів десь на небі грім.

Закріплення вивченого. Установіть відповідність між пунктограмою та прикладом її використання

Пунктограма (кома)	Приклад
1. відокремлення звертання	В) Зійди, ясен місяцю , на синєє небо.
2. відокремлення вставного слова	Г) Здавалосьь , заgrimів десь на небі грім.
3. між однорідними членами речення	А) Уві сні сміються вишні, сиплють квітом.
	Б) Ось схопилась хуртовина, закурилася долина. (зайве)

Яке зернятко мудрості
ви покладете у свій
рюкзачок?

**Повторити вивчені
орфограми**

